

eorumque unione. In utroque enim composito intelligimus satis esse proportionatam unionem componentium absque ullo alio addito, ut compositum existat. Neque illud, quod est per se unum, habet hanc (ut sic dicam) perseitatem ex aliquo alio addito; nam potius illud posset obstare unitati per se, quia faceret aggregationem minime necessariam ad substantiale esse totius; sed consurgit illa unitas per se ex tali unione, talique aptitudine unibilium; sicut etiam juxta veram Theologiam, ex Christi humanitate et Verbo divino consurgit una persona composita, quæ vere ac per se est una; non potest autem fingi, quod in illo composito sit aliquid distinctum a Verbo, humanitate, et unione simul sumptis, ut tetigi in 4 tomo tertiæ part., disput. 35, sect. 3, in fine.

13. Eadem distinctio fieri potest in toto integrali, sive homogeneo, sive heterogeneo. Sine causa enim Joannes de Neapoli, Quodlib. 2, quæst. 7, inter hæc differentiam constituit, dicens, totum heterogeneum distingui a partibus, non vero homogeneum; quod sine ullo fundamento dictum est, quia rationes æque procedunt in utroque; positus enim partibus proportionatis et unione, quidquid aliud in quolibet toto asseritur, fictitium est. Quapropter (ut uno verbo omnia concludamus) quodcumque totum, qualecumque illud sit, requirit unionem partium proportionatam, et nihil est præter partes simul sumptas, et sic conjunctas. Unde etiam acervus lapidum, qui maxime censi solet idem cum partibus; præter singulos lapides, et multitudinem eorum, requirit illorum propinquitatem; nam si in locis distantibus essent, acervum non componerent; atque ita acervus nihil aliud est quam omnes lapides simul sumpti, et in tali loco ac propinquitate constituti. Dcmus vero, quia requirit majorem unionem et compositionem partium, nam ultra propinquitatem requirit ordinem, et situm, et aliquam artificialem conjunctionem, ideoque majorem unitatem habet, non tamen majorem identitatem aut distinctionem ab omnibus partibus simul sumptis, et unione earum. Rursusque album physice est magis unum, quia unio physica albedinis ad subjectum major est; identitas autem et distinctio ejusdem est proportionis. Substantia ergo composita eandem rationem servat ad suas partes et earum unionem simul sumptas; non est ergo inter hæc in re ipsa distinctio.

14. Quod vero sit nonnulla distinctio rationis, id ad summum probant fundamenta aliarum opinionum, et ex ipso modo loquendi fit satis probabile; nam propter hanc distinctionem rationis, improprie censentur illæ locutiones, in quibus partes de toto prædicantur. Ac tandem declarari potest; nam aggregatum ex partibus et unione concipitur aliqua ratione per modum plurium; ipsum autem totum magis concipitur per modum unius, ac si esset res quædam simplex; hoc ergo satis est ad nonnullam rationis distinctionem.

Responsio ad argumenta.

15. *Totum, non partes, cur corrumpi dicatur ac generari.* — Ad fundamenta contrariæ sententiæ respondetur imprimis, quidquid tribuitur toti, posse tribui partibus simul sumptis et unitis, secundum rem, seu secundum identitatem; secundum modum autem concipiendi non proprie tribui, et ad hoc satis esse distinctionem rationis. Et ad singulas locutiones respondetur, totum generari tanquam adæquatum terminum qui fit; formam vero, vel unionem ejus esse formalem terminum, quo fit totum; ideoque totum esse rem distinctam, tam a forma quam ab unione ejus, non tamen a tota realitate materiæ, et formæ, et unionis, collective sumpta. Similiter ut totum corrumpi dicatur, satis est quod unio partium dissolvatur, ut fit in morte hominis, quia jam non manet tota illa entitas cum omni modo reali, qui est de ratione totius. Atque ita solum fit, totum in re distingui et a singulis partibus, et a multitudine earum absque unione, non vero ab ipsis et unione simul sumptis. Præterea partes dicuntur componere totum divisim seu sigillatim, et ita ab eis distinguitur totum. Nec refert quod non componant, nisi quando sunt unitæ, quia etiam tunc singulæ componunt, et non aggregatum seu collectio earum et unionis. Denique idem est de aliis locutionibus, quod totum agit, vel movetur, etc.

16. Ad secundam rationem jam responsum est negando sequelam; nam ut substantia composita sit magis per se una quam alia entia per accidens, non requiritur major distinctio, sed major unio et major proportio suarum partium. In hoc enim posuit Aristot., 8 Metaphys., cap. ult., et lib. 2 de Anima, cap. 4, unitatem per se compositi substantialis ex materia et forma, non in illa majori distinctione.

17. Ad tertiam respondetur, solum probare, totam substantiam, ut consurgit ex omnibus partibus substantialibus et integralibus, et ut consurgit ex essentialibus, utrisque simul sumptis et unitis, esse eandem omnino rem; non vero recte inferre, partes integrales esse essentielles, vel e converso, quia in hoc jam fit comparatio singularium partium inter se. Testimonia vero Aristotelis ex aliis jam adductis facile explicantur; solum enim docere intendit totum non esse partes singulas, aut multitudinem earum aggregatim sumptam absque propria unione.

18. Ad fundamentum alterius sententiæ respondetur, ad prædictam proprietatem loquendi sufficere distinctionem rationis. Nec est verum totum addere partibus alium realem modum præter unionem; neque enim magis intelligi potest talis modus, quam quod addat novam et distinctam rem, ut satis probatum est.

DISPUTATIO XXXVII.

DE RATIONE ESSENTIALI ACCIDENTIS IN COMMUNI.

Post considerationem substantiæ creatæ consequenter succedit accidentis contemplatio; hæc enim duo membra diximus adæquate dividere ens creatum. Prius autem quam ad singula accidentium genera descendamus, tria de accidente in communi tractanda occurrunt. Primum, de ipso communi conceptu accidentis ut sic, an habeat rationem aliquo modo unam, et quænam illa sit, et hoc in præsentis disputatione præstabitur. Deinde in sequente, accidens ut sic cum substantia creata comparabimus, ut membris illis inter se collatis illius divisionis exactior habeatur cognitio. Tandem tertio divisiones accidentis, et eam præsertim quæ est in novem genera, trademus.

SECTIO I.

Utrum accidens in communi dicat unum conceptum seu rationem objectivam.

Prior opinio negans.

1. Auctores, qui existimant non posse esse objectivum conceptum communem, quin sit univocus et genericus, si ad res essentialiter diversas communis sit, consequenter negabunt habere accidens unum conceptum communem. Atque ita fere opinantur omnes,

qui ex illo principio negant objectivum conceptum entis, quia tam pro comperto habent non dari unum commune genus ad novem prædicamenta accidentis, quam ens non esse genus ad decem; nam solum illæ res prædicamento differunt, quæ in genere non conveniunt. Accedit, quod Aristoteles interdum non solum commune genus, sed absolute omne prædicatum commune his generibus negare videtur, quod maxime intelligendum est de communitate rationis objectivæ, cum de communitate solius nominis verum esse non possit. Antecedens probatur ex 5 Metaph., text. 12, et lib. 10, text. 14, ubi ait illa esse proprie diversa, quæ in nullo conveniunt; et 4 Poster., c. 11, ait, propositionem, in qua genus unius prædicamenti negatur de illo, esse immediatam, quia nullum habent commune prædicatum; et alia adduximus supra tractando de ente.

Posterior opinio affirmans.

2. Nihilominus contrariam sententiam imprimis tenent omnes, qui idem sentiunt de conceptu entis. Deinde Soncinas et alii, qui dicunt conceptum objectivum entis esse hoc disjunctum, *substantia vel accidens*, necessario supponunt utramque partem illius disjuncti habere unum communem conceptum objectivum. Est autem hæc sententia eadem proportionem declaranda et probanda, qua similis de ente. Primum enim juxta illam dicendum est, huic voci *accidens*, correspondere in mente unum conceptum formalem non solius vocis, sed rei primario significatæ per vocem. Probatur primo experientia, nam qui audit hanc vocem, et novit significationem ejus, non sistit in voce ipsa, sed aliquid per illam significatum concipit, nec distrahitur mens ejus ad concipienda plura quatenus plura seu diversa sunt, neque etiam manet quasi anceps et dubitans inter plura significata; ergo signum est solum unum conceptum formare adæquati significati illius vocis. Secundo, quia illa vox, ut hic sumitur, id est, quatenus accidens sub ente condistinguitur a substantia, non significat ex multiplici impositione, sed ex una, quia neque est vox æquivoca, neque significans unum proprie, et aliud per translationem metaphoricam. Ac denique quia non potest fingi, ad quas res significandas sit variis impositionibus instituta; alias quot res sub adæquata sua significatione continet, tot fingi possent impositiones seu translationes illius vocis,

quod per se improbable est. Significat ergo ex vi unius impositionis; ergo cum per voces exprimentur conceptus, qui primo illam vocem ad significandum imposuit, unum conceptum formalem habuit, quem illa voce exprimere voluit, substituens illam, ut ad placitum significaret quod conceptus repræsentabat naturaliter; ergo eadem ratione in nobis respondet unus conceptus formalis adæquatus primæ significationi hujus vocis. Tertio, quia si conceptus formalis accidentis non est unus, quot ergo erunt? An forte sunt novem conceptus novem primorum generum accidentium? At hoc incredibile est, tum propter multitudinem conceptuum, tum etiam quia vix post longam inquisitionem definire possumus, an sint novem summa genera accidentium, vel plura, vel pauciora. Et nonnulla sunt quæ vix unquam concepta sunt ab imperitis hominibus, cum tamen omnes conceptus accidentis forment. Denique nihil solidum et fundatum judicare potest de conceptu formali accidentis, si multiplex et non unus esse credatur.

3. Hinc consequenter infert prædicta opinio, conceptum objectivum accidentis esse unum ratione præcisum ab omnibus inferioribus. Probat, quia uni conceptui formali unus objectivus respondet; nam conceptus formalis unitatem sumit ex objecto adæquato; objectum autem adæquatum illius conceptus non est unum per aggregationem tantum; est ergo unum per aliquam præcisionem saltem secundum rationem. Minor probari potest omnibus rationibus factis de conceptu objectivo entis, quæ hic majorem habent efficaciam, vel saltem elariorem, quia conceptus formalis accidentis non potest repræsentare simul qualitatem, quantitatem, et alia genera secundum proprias rationes eorum, quia neque unus conceptus formalis finitus et confusus potest hæc omnia distincte repræsentare et secundum propria; neque etiam posset ille conceptus objectivus definite ac vere prædicari de qualitate et singulis generibus accidentium, sed vel esset falsa prædicatio dum tam multa simul de uno prædicantur, vel esset ambigua, aut ad summum disjuncta prædicatio, ita ut perinde esset dicere, *Albedo est accidens*, ac dicere, *Albedo est quantitas, vel qualitas, vel relatio, etc.*; non ergo concipiuntur hæc omnia, ut talia sunt, ex vi hujus vocis, vel conceptus accidentis; concipiuntur ergo sub aliqua una ratione, in qua conveniunt. At hoc est dari

unum conceptum objectivum accidentis. Et hinc etiam sumitur ratio a priori, nimirum, genera omnia accidentium, tametsi in propriis rationibus dissimilia sint, secundum aliquid esse similia per realem convenientiam quam habent, vel in afficiendo substantiam, vel in alia ratione simili, ut tractabimus sectione sequenti. Sed totum fundamentum abstrahendi conceptum objectivum aliquo modo unum secundum rationem est similitudo, seu convenientia realis inter plura; ergo ratione hujus convenientiæ potest etiam in accidente dari conceptus objectivus communis.

4. Et hinc etiam fit hunc conceptum objectivum esse ratione præcisum, quia ut repræsentatur per conceptum formalem, non includit actu et expresse aliquam specificam, et genericam rationem accidentis, sed solum præcisam rationem inherendi. Et in hoc solum consistit hæc præcisio secundum rationem. Quod autem hæc præcisio non sit major quam rationis, a fortiori patet ex superioribus dictis de ente et de universalibus prædicatis; nam conceptus accidentis etiam comparatur ad ea, ex quibus præscinditur, ut quid commune ad particularia; ergo non potest ab eis plus quam ratione distingui, quantum cum aliquo fundamento in re, eodem modo quo cætera prædicata communia, est enim eadem ratio.

Questionis resolutio.

5. Hæc quæstio non potest exacte definiri, donec de analogia, vel univocatione accidentis ex professo tractemus, quod disp. 39, sect. 3, præstabimus. Interim distinctione censeo utendum. Potest enim accidens sumi, vel pro entitate accidentali secundum se, et secundum suam tantum realitatem; vel pro quacunque ratione formali accidentis, quæ in prædicamentis collocatur. Quod aliis etiam terminis dici solet, accidens posse considerari, vel prout aliquid, vel prout alicui accidere dicitur; nam licet omne, quod in se est accidens, alicui accidat, non tamen, e converso, omne, quod alicui accidere dicitur, est verum ac proprium accidens. Quomodo etiam distingui solet accidens, in accidens prædicabile et accidens prædicamentale, et accidens physicum, seu dicens veram entitatem aut modum accidentalem. Dico ergo, accidens prædicamentale, seu quod in novem genera dividitur, non posse habere unum conceptum objectivum, quia multa complectitur, quæ vera ac propria accidentia non sunt. Accidens autem

physicum habere unum conceptum objectivum, idque probare rationes posterioris sententiæ. Utraque vero pars intelligetur, et confirmabitur amplius citato loco, et multo magis ex omnium prædicamentorum tractatione.

SECTIO II.

Utrum communis ratio accidentis in inhærentia consistat.

1. Pars negativa hujus quæstionis variis rationibus ostendi potest, si ante omnia supponamus, sermonem hic esse de ratione essentiali per se primo constituyente naturam accidentis. Nam, licet accidens alicui accidat, et ut sic extra rationem ejus, tamen ipsum in se sicut ens est, ita et aliquam essentiam seu essentialem rationem necessario habet; ergo accidentis ratio non potest esse inhærentia ipsa. Probat, quia consequentia, quia vel est sermo de inhærentia actuali, et hoc non, quia hæc non est essentialis multis accidentibus maxime secundum fidem nostram, quæ docet servari interdum accidentia sine inhærentia actuali, cum tamen evidens sit non posse conservari rem sine essentiali ratione sua. Vel est sermo de inhærentia aptitudinali. Et hoc dici non potest, primo, quia sunt quædam accidentia, de quorum ratione est actualis inhærentia, ita ut per nullam potentiam sine illa esse possint, ut figura, Ubi; ergo est illis essentialis; ergo communis ratio accidentis non satis explicatur per inhærentiam aptitudinalem. Secundo, quia e contrario in iis accidentibus quæ separari possunt a subjecto, ipsa aptitudinalis inhærentia est aut relatio quædam, aut genus quoddam potentiæ; nam sicut dantur potentia activa et passiva, ita et potentia informativa; sed communis ratio accidentis abstrahit a determinatis rationibus accidentium; ergo non potest consistere in relatione vel potentia, quæ sunt determinatæ rationes accidentis, alias, vel omne accidens esset respectivum, vel omne accidens esset quædam qualitas. Tertio, videntur esse quædam accidentia, quæ neutram inhærentiam habent, nec actualem, nec aptitudinalem, ut relatio secundum esse ad, et actio ut actio transiens, et maxime modus per se existendi accidentis separati, aut actio creativa, si illa sit accidens, quod sine dubio erit, si ad solum accidens terminetur. Atque hinc tandem excluditur facile aliud membrum, si fortasse dicatur inhærentiam sumi confuse abstrahendo ab actuali et aptitudi-

nali; nam imprimis hæc ratio non videtur esse una per abstractionem, sicut in superioribus dicebamus ens, ut dividitur in ens in potentia et in actu, non dicere unam rationem abstractam. Deinde quia neutra illarum rationum convenit aliquibus accidentibus, et in aliis neutra est essentialis, ut objecimus. Tandem obstat aliunde, quod illa ratio videtur latius patere quam accidens; nam formæ substantiales materiales vere ac proprie inhærent materiæ et actu et aptitudine; ergo.

Referuntur opiniones.

2. *Prima opinio.*—In hac re variæ sunt sententiæ. Prima est, essentialem rationem omnis accidentis consistere in actuali inhærentia ad subjectum. Ita videntur sensisse philosophi gentiles, qui putarunt, nulla ratione fieri posse ut accidens extra subjectum conservetur. In qua sententia videtur esse Aristot., et Comment., ut late tractat Niphus, 7 Metaph., disp. 1, et sumi potest ex eodem Arist. ibi, c. 2, et 1 Phys., c. 4, text. 29; intelligendum est autem eo modo actualem inhærentiam dici de essentia accidentis juxta hanc sententiam, quo supra dicebamus existentiam esse de essentia cujuslibet entitatis actualis; nam, sicut potest res creata privari existentia si destruat, non tamen si in sua entitate maneat, ita potest accidens privari inhærentia actuali, quatenus potest destrui; manens tamen in sua entitate actuali non potest, juxta philosophorum sensum, privari actuali inhærentia; atque ita putarunt non esse aliud ab ipsamet entitate accidentali. Quod maxime verum esset, si, ut antiqui philosophi opinari videntur, accidentia non sunt propriæ res, sed tantum modi unius primi subjecti.

3. *Rejicitur.*—Hanc vero sententiam, ut dixi, damnat Catholica fides, saltem ut non possit universaliter vera esse. Quam limitationem adhibui, nam si quis diceret solam quantitatem esse separabilem a substantia, posseque manere sine actuali inhærentia, et ideo in sola illa non esse de essentia ejus actualiter inherere, esse vero de essentia cæterorum accidentium omnium, qui (inquam) sic contenderet, non erraret in fide, quia ad ea, quæ fides docet de mysterio Eucharistiæ, satis est quod sola quantitas maneat separata a subjecto; nam cætera accidentia illi inhærent. Possetque qui sic opinaretur, nonnullam rationem differentię reddere inter quantita-

tem et alia accidentia, quod propinquior est, et similior substantiæ. Unde peculiare illi esse videtur, quod circa seipsam quodammodo exercent munus suum; nam quantitas ipsa quanta est; imo hinc etiam fieri videtur ut non habeat essentialem rationem suam in ordine ad substantiam, sed in ordine ad se. Unde in scientiis mathematicis ita abstracte consideratur, ac si per se esset sine ullo ordine ad substantiam.

4. Nihilominus, supposito mysterio fidei, longe probabilius est posse etiam qualitates realiter a substantia et quantitate distinctas conservari sine inhærentia actuali, ut dixi in 3 tomo tertiæ part., disp. 56, sect. 3, in fine. Unde de omnibus accidentibus realiter a substantia, et inter se distinctis, pro certo supponimus, actualem inhærentiam non esse essentiali eorum, sed modum ex natura rei ab eis distinctum, nimirum, modum unionis formæ ad materiam seu subjectum, ut in superioribus declaravi, disp. 15 et 16, de causa formali, et dicta disp. 56, 3 part., sect. 2. An vero possit ratione naturali sufficienter probari contra philosophos, non repugnare ut accidens conservetur separatim a subjecto, attingi in Commentariis 3 part., quæst. 77, art. 1, et sane opinor simpliciter non posse demonstrari ab homine. Maxime cum nec distinctio realis quantitatis a substantia ex sola ratione sufficienter demonstraretur, ut infra dicemus, et separatio qualitatum ab omni subjecto nonnullis etiam Catholicis impossibilis videatur. Possunt igitur, ut dicto loco dixi, sufficienter solvi argumenta, quæ apparenter ostendere possunt hoc esse impossibile, quibus solutis per se statim fit verisimile, posse fieri a Deo quod non ostenditur repugnare. Ad quod accedere possunt probabiles rationes, quibus ostenditur realis distinctio accidentis a subjecto, et quod non sit inter ea intrinseca et essentialis dependentia, cum sint res diversorum generum.

5. Secunda sententia, præcedenti extreme opposita, est, inhærentiam nullo modo esse de essentia accidentis, neque actu, neque aptitudine. Ita tenet Scotus, in 4, dist. 2, q. 1, et 7 Metaph., q. 1, et ibi Anton. Andreas, quæst. 1, ubi etiam Soncin., quæst. 1, hoc secutus est; et Fland., quæst. 2. Idem tenet Zimara, Theorem. 3, qui in eam sententiam citat Comment., 4 Metaph., comment. 2; im merito tamen, ut dicemus. Fundamenta hujus sententiæ tacta sunt in initio sectionis.

6. Tertia opinio est, inhærentiam saltem aptitudinalem esse de essentia accidentis. Hæc est frequentius recepta in schola D. Thomæ, ut tractat late Cajetan., opusc. de Ent. et essent., c. 7, quæst. 15; et Javel., 6 Metaph., quæst. 1; Ægid. ibi, q. 2; Jandun., quæst. 9; Herv., Quodlib. 4, quæst. 9; Capreol., in 1, dist. 24, quæst. 1, art. 3, ad 4 contra 5 et 6 concl. Et sumitur ex D. Thom., 3 part., quæst. 77, art. 1, ad 2, et in 4, d. 12, q. 1, a. 1, q. 1, ad 2. Et hæc sententia intellecta de accidentibus proprias entitates habentibus, et prout distinguuntur ab accidentibus, quæ tantum sunt modi, vel quæ tantum extrinsece denominant, est vera.

Deciditur quæstio.

7. Ut tamen generalius doctrinam tradamus, quoniam hic est sermo de accidenti prædicamentali in tota sua latitudine, in qua non potest habere unum conceptum objectivum, ut dixi in præcedenti sectione, et consequenter nec unam propriam rationem essentiali, uti etiam hic possumus distinctionibus sæpe insinuat. Nam inter accidentia prædicamentalia quædam sunt extrinsecus tantum denominantia, alia intrinsecus afficiencia; et inter hæc rursus quædam sunt, quæ proprias habent entitates re distinctas a subjectis, alia quæ sunt modi tantum ex natura rei modaliter distincti, juxta supra dicta, disp. 7.

8. Dico ergo primo: propria inhærentia non est de ratione eorum accidentium, quæ tantum extrinsecus denominant. Probatur inductione, quia vestis non inhæret vestito, nec locus circumstans inhæret locato, neque actio transiens agenti. Nec refert quod hæc inhæreant aliis, tum quia forte id non semper verum est, ut patet in veste; tum etiam, quia est quasi materialiter, non secundum propriam rationem talium, quæ sumenda est ex habitudine ad illud quod denominant. Unde ratio a priori est, quia non omnia accidentia dicunt respectum essendi in, sed alia essendi ab, alia essendi circa, vel aliquid simile. Quocirca vel in hoc non potest dari una descriptio communis omnibus accidentibus prædicamentalis vel generalioribus verbis utendum est, ut si dicamus, accidens esse formam aliquo modo afficientem vel denominantem subjectum, seu id cujus accidens esse dicitur. Non possumus enim brevius describere rationem accidentis, quoniam amplissima est, et multa sub se complectitur. Cum

ergo dicitur forma, supponitur sermonem esse de accidente in abstracto, idque merito; nam sub hac ratione maxime condistinguitur accidens a substantia sub ente, et ut sic magis proprie habet unitatem per se. Rursus cum dicitur forma, intelligendum est sive sit forma proprie informans, sive modificans, aut quavis alia ratione afficiens, ut ita comprehendantur tam entitates, quam modi accidentales, sive denominantes, ut sunt accidentia solum extrinsecus denominantia, quæ proprie et in rigore non informant eas res quas denominant, et tamen ille modus denominandi sufficit interdum ad constituendum aliquod genus accidentis, ut postea videbimus. Et ideo non sum usus voce inhærentiæ, quia ea vox in rigore significat intrinsecam informationem et conjunctionem; si tamen latius sumatur pro quacumque habitudine formæ, sive intrinsece, sive extrinsece denominantis subjectum actu, vel aptitudine, sic dici potest aliquo modo inhære esse de ratione accidentis. Dixi autem *aliquo modo afficientem*, ut distinguam accidens non solum a substantiali forma, sed etiam ab omni modo substantiali. Nam imprimis illa vox diminuit, et indicat accidens non constituere rem in suo esse simpliciter, in quo distinguitur a substantiali forma, neque pertinere ad complementum entitatis ejus, sed esse affectionem superadditam entitati jam completæ in suo ordine, in quo distinguitur a modo substantiali, juxta ea quæ superius declaravimus, disp. 35, sect. 1. Unde, majoris claritatis gratia, dici posset accidens esse talem formam, quæ afficit vel modificat subjectum, extra rationem ejus existens. Atque ita explicata definitio sumitur ex Aristot., 4 Metaph., in princip., et lib. 7 et 9 Metaphys., in princip., et ubicumque agit de communi ratione accidentis, aut divisione ejus in novem genera; nam semper dicit rationem accidentis consistere in hoc, quod sit entis ens, et per varios modos respiciendi substantiam, accidentia distinguit. Et eisdem locis idem asserit Comment., et 12 Met., comm. 3, et hoc sensu potest etiam exponi communis descriptio qua dicitur accidens esse in alio. Sic etiam adæquate dividitur sub ente ens in alio ab ente per se, quamvis etiam possit illa divisio aliter exponi, ut magis ex sequentibus constabit.

9. Dico secundo: accidens quod ex se propriam habet entitatem realiter a substantia distinctam, de intrinseca sua essentia habet

aptitudinalem inhærentiam in substantia. Probatur, nam imprimis certum est, hujusmodi entitatem per seipsam esse aptam ad informandam substantiam tali modo, ut illi inhæreat, et ab ea sustentetur; non enim posset actu hoc convenire illi entitati, nisi in illa supponeretur aptitudo seu capacitas ad illum modum; illa vero aptitudo non potest esse aliquid in re distinctum a tali entitate, ut facile patet rationibus, quibus supra probavimus capacitatem materiæ non distingui a materia, neque aptitudinem informandi a substantiali forma. Et in hoc omnes conveniunt, quia esset superfluum fingere illam distinctionem absque ullo fundamento vel indicio, et quia alias eodem modo procederetur in infinitum. Rursus illa aptitudo ad afficiendum substantiam per se primo et ex primario fine talis entitatis illi convenit, et est idem cum illa; ergo est de essentia ejus. Probatur assumptum, quia entitas accidentalis non ad aliud ex natura sua instituta est, nisi ut afficiat substantiam. Et confirmatur, nam ob similem causam diximus supra, aptitudines materiæ et formæ ad unionem mutuam esse illis essentielles. Et similiter dicemus inferius, potentias et actus natura sua specificari ex objectis. Quæ exempla dissolvunt fundamenta contrariæ sententiæ, ut statim videbimus.

10. Dico tertio: accidens, quod tantum est modus entis, essentialiter includit non tantum aptitudinem, sed etiam actualem affectionem seu conjunctionem cum re cujus est modus. Hoc probant rationes superius factæ, et sequitur necessario ex dictis supra de natura modi. Et propter hanc etiam causam dixi, dicto 3 tom. tertiæ part., disp. 56, sect. 1, in fine, si quæ sunt accidentia in substantia panis, quæ non distinguuntur ab illa ut res a re, sed ut modus rei, illa non mansisse in Eucharistia post consecrationem. Horum ergo accidentium essentia non consistit in aptitudine afficiendi, sed in hoc quod sint actuales affectiones, et in re sunt ipsæmet entitates taliter se habentes, et ideo si in re manent, inseparabiles sunt a suis subjectis, et carere non possunt actuali unionem cum ipsis. Denique in eis non distinguitur in re aptitudo afficiendi, et actu afficere; ergo essentialiter sunt actuales affectiones.

11. *Accidens communiter sumptum quid dicat essentialiter.*—Dico ultimo: quamvis de ratione accidentis ut sic sit esse aliquo modo affectionem substantiæ, tamen non est de ratio-